

Vlaams
Parlement

stuk **2323** (2013-2014) – Nr. 3
ingediend op 16 januari 2014 (2013-2014)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Fientje Moerman, de heren Ward Kennes, Jan Roegiers
en Karim Van Overmeire, mevrouw Elisabeth Meuleman
en de heren Peter Reekmans en Jo De Ro

betreffende de politieke onrust in Cambodja
naar aanleiding van de Cambodjaanse verkiezingen
van 28 juli 2013

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heer Marc Hendrickx

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Ward Kennes, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Peter Van Rompuy, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

2323 (2013-2014) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendement

INHOUD

1. Toelichting door mevrouw Fientje Moerman, indiener	4
2. Bespreking	5
3. Stemmingen	5
Tekst aangenomen door de commissie	6

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking behandelde op 14 januari 2014 het voorstel van resolutie betreffende de politieke onrust in Cambodja naar aanleiding van de Cambodjaanse verkiezingen van 28 juli 2013.

1. Toelichting door mevrouw Fientje Moerman, indiener

Mevrouw *Fientje Moerman* wijst erop dat het voorliggende voorstel van resolutie brede steun geniet, met ondertekenaars van vrijwel alle fracties. Het is ontstaan naar aanleiding van het werkbezoek van deze commissie aan Vietnam en Cambodja en de gedachtewisseling op 26 november 2013 (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2311/1) met de heer Sam Rainsy, leider van de Cambodjaanse oppositie, en mevrouw Saumura Tioulong, volksvertegenwoordiger voor de Cambodia National Rescue Party (CNRP).

De verkiezingen van 28 juli 2013 in Cambodja leverden als resultaat op dat de Cambodjaanse Volkspartij (CPP) met 68 zetels de meerderheid verwierf in het 123 leden tellende parlement. De oppositie, die de resterende 55 zetels kreeg toegewezen, betwist het resultaat van deze verkiezingen en eist, vanuit de overtuiging dat er gefraudeerd werd, dat er een onafhankelijke verificatie gebeurt.

De delegatie van de Europese Unie (EU) in Phnom-Penh heeft op 23 september 2013 een verklaring afgelegd, waarin werd vastgesteld dat het parlement werd geïnstalleerd zonder de deelname van alle verkozen politieke partijen. De EU uitte bovendien haar bezorgdheid over mogelijke onregelmatigheden bij het verkiezingsproces en drong erop aan die te identificeren en stappen te ondernemen om het verkiezingsproces te verbeteren. Sinds de verkiezingen blijft de onrust in Cambodja aanhouden. Dat blijkt uit berichtgeving van zowel de Cambodjaanse oppositie als van onafhankelijke waarnemers en journalisten ter plaatse. Recent waren er demonstraties van fabrieksarbeiders uit verschillende sectoren, met een vrij hevige reactie van het regime.

De indieners van het voorstel van resolutie zijn ervan overtuigd dat, in het licht van de aanhoudende onrust en demonstraties in Cambodja en gezien de vredesakkoorden van Parijs van 23 oktober 1991, het de moeite loont dat het Vlaams Parlement, ondanks zijn relatief geringe gewicht op wereldniveau, een resolutie zou goedkeuren over de toestand in Cambodja. In het voorstel van resolutie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om er op het Belgische federale niveau en bij de EU-lidstaten die dat nog niet hebben gedaan, op aan te dringen de vredesakkoorden van Parijs van 1991 te ondertekenen en te ratificeren. In die akkoorden staan immers een aantal bepalingen die niet alleen van belang zijn voor het instellen van een goed werkende democratie in Cambodja, maar ook voor de instandhouding ervan.

In tweede instantie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om op de relevante internationale fora druk uit te oefenen om een onafhankelijk onderzoek te eisen van de resultaten van de Cambodjaanse verkiezingen van 28 juli 2013, zodat duidelijk is wat het effectieve resultaat is. De derde en laatste vraag is dat de Vlaamse Regering er bij de Federale Regering zou op aandringen dat ze ervoor ijvert dat ook de Europese regeringsleiders en staatshoofden zich achter de eis voor een onafhankelijk onderzoek scharen.

De spreekster besluit dat de indieners van het voorstel van resolutie van mening zijn dat democratie geen luxe is die voorbehouden is aan meer welvarende of ontwikkelde landen. Ook landen zoals Cambodja, met veel armoede en een welig tierende corruptie, hebben recht op een goed werkend democratisch systeem, waarbij de uitgebrachte stemmen correct vertaald worden in de zetelverdeling in de parlementaire assemblee.

2. Bespreking

De heer *Jan Roegiers* meldt dat hij, met dit voorstel van resolutie als inspiratie, als gemeenschapssenator een vraag heeft gesteld aan minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders.

De heer *Ward Kennes* zegt dat CNRP-leider Sam Rainsy nog deze maand voor de rechter zal moeten verschijnen naar aanleiding van de betogingen en de onrust in Cambodja. Dit voorstel van resolutie is dus duidelijk nog altijd zeer actueel. De vredesakkoorden van Parijs dateren inderdaad al van 1991 en het is wat ongebruikelijk om zoveel jaren later nog aan te dringen op een ondertekening ervan. De destijds beoogde democratisering in Cambodja is echter nog altijd aan de orde en de wereldgemeenschap mag daar de ogen niet voor sluiten.

De heer Kennes meldt voorts dat met het oog op een betere formulering van het overwegend gedeelte, een amendement werd ingediend over het eerste punt van de overwegingen, dat handelt over de samenstelling van het parlement. Het kernpunt is niet het al dan niet wettelijk samengesteld zijn van de parlementaire assemblee, maar wel het uitdrukkelijk erkennen dat het parlement in deze samenstelling niet naar behoren kan werken en dat dit een democratisch probleem is.

De heer *Frank Creyelman* meldt dat Vlaams Belang het volledig eens kan zijn met de inhoud van het voorliggend voorstel van resolutie. Zijn fractie heeft echter niet de kans gekregen om deze tekst mee te ondertekenen en wordt stevast gevraagd om voorstellen goed te keuren waaraan ze niet mocht meewerken. Om die reden zal de Vlaams Belang-fractie zich bij de stemming onthouden.

3. Stemmingen

Een amendement ingediend door mevrouw Fientje Moerman en de heren Ward Kennes, Jan Roegiers en Marc Hendrickx en mevrouw Elisabeth Meuleman (2323/2, amendement nr. 1), strekt ertoe in het overwegende gedeelte het eerste punt te vervangen door “1° de oppositie wegens klaarblijkelijke fraude bij de verkiezingen weigert haar zetels in het nieuwe Cambodjaanse parlement op te nemen. Hierdoor bestaat het parlement slechts uit de 68 leden van de regerende Cambodjaanse Volkspartij (CCP) en blijven de andere 55 zetels in het 123 leden tellende parlement onbezet, terwijl een goed werkende democratie gedragen wordt door de aanwezigheid en vertegenwoordiging van meerderheid en oppositie in het parlement;”.

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 9 stemmen, bij 1 onthouding.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie betreffende de politieke onrust in Cambodja naar aanleiding van de Cambodjaanse verkiezingen van 28 juli 2013 wordt eveneens aangenomen met 9 stemmen, bij 1 onthouding.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Marc HENDRICKX,
verslaggever

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de getuigenis van dinsdag 26 november 2013 in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking van de heer Sam Rainsy, voorzitter van de Cambodjaanse Partij voor Nationale Redding (CNRP) en van de Raad van Aziatische Liberalen en Democraten (CALD), en van mevrouw Saumura Tioulong, volksvertegenwoordiger voor de CNRP;
 - 2° het feit dat de Cambodjaanse oppositie blijft aandringen op een onafhankelijk onderzoek van de resultaten van de verkiezingen van 28 juli jongstleden in Cambodja;
 - 3° de verklaring van de EU-delegatie in Phnom-Penh op 23 september 2013, waarin werd vastgesteld dat het parlement werd geïnstalleerd zonder de deelname van alle verkozen politieke partijen, en waarin de delegatie haar bezorgdheid uitte over mogelijke onregelmatigheden bij het verkiezingsproces en erop aandrong die te identificeren en stappen te ondernemen om het verkiezingsproces te verbeteren;
 - 4° de voortdurende onrust en demonstraties na de verkiezingen van 28 juli 2013 in Cambodja;
 - 5° de vredesakkoorden van Parijs van 23 oktober 1991, meer bepaald artikel 3, 5 en 7 van het ‘Agreement concerning the Sovereignty, Independence, Territorial Integrity and Inviolability, Neutrality and National Unity of Cambodia’;
- overwegende dat:
 - 1° de oppositie wegens klaarblijkelijke fraude bij de verkiezingen weigert haar zetels in het nieuwe Cambodjaanse parlement op te nemen. Hierdoor bestaat het parlement slechts uit de 68 leden van de regerende Cambodjaanse Volkspartij (CCP) en blijven de andere 55 zetels in het 123 leden tellende parlement onbezet, terwijl een goed werkende democratie gedragen wordt door de aanwezigheid en vertegenwoordiging van meerderheid en oppositie in het parlement;
 - 2° die gebeurtenissen de democratische ontwikkeling en de toekomst van Cambodja in gevaar brengen, dat een van de armste staten ter wereld is en waar de corruptie welig tiert, getuige zijn 157e plaats in de rangschikking van 176 landen van Transparency International;
 - 3° op Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk na, de andere EU-lidstaten, waaronder België, de vredesakkoorden van Parijs van 23 oktober 1991, waarvan het bovenvermelde akkoord deel uitmaakt, nog niet hebben ondertekend noch geratificeerd, terwijl die de fundamentele inhouden voor een democratisch Cambodja dat de mensenrechten en de beginselen van een rechtstaat respecteert, en ook in mechanismen voor de handhaving daarvan voorzien;
 - 4° een eerlijk functionerende democratie en de beginselen van de rechtstaat geen voorrechten horen te zijn die voorbehouden blijven voor meer welvarende staten;
 - 5° Cambodja geniet van Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en van het ‘allesbehalve wapens’-programma van de EU;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° er op Belgisch federaal niveau en bij alle EU-lidstaten die dat nog niet hebben gedaan, op aan te dringen dat ze de vredesakkoorden van Parijs van 1991 ondertekenen en ratificeren;
 - 2° op de relevante internationale fora druk uit te oefenen om een onafhankelijk en extern onderzoek te eisen van de resultaten van de Cambodjaanse verkiezingen van 28 juli 2013;
 - 3° er bij de Belgische Federale Regering op aan te dringen dat ze ervoor ijvert dat ook de Europese regeringsleiders en staatshoofden zich achter de eis voor zo’n onderzoek scharen.